

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 421/2013-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť L. K., toho času vo výkone trestu odňatia slobody zastúpeného advokátom Mgr. Š. S., Advokátska kancelária, N., pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 33 T/33/2009 z 28. marca 2011 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 To/35/2012 z 19. júla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2012 doručená sťažnosť L. K., toho času vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl.

8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33 T/33/2009 z 28. marca 2011 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 To/35/2012 z 19. júla 2012.

2. Sťažovateľ toho času vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol „právoplatne uložený Rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 19. 07. 2012, sp. zn. 4 To/35/2012-903. Uvedeným rozsudkom som bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu lúpeže podľa § 234 odsek 1, odsek 2 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona, za čo mi bol uložený podľa § 234 odsek 2 Trestného zákona s použitím § 35 odsek 3 Trestného zákona a podľa zásad uvedených v § 35 odsek 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 7 (sedem) rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Predmetným rozsudkom krajského súdu ako súdu 2. stupňa bol v celom rozsahu zmenený Rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 28. 03. 2011, sp. zn. 33 T/33/2009, ktorým som bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu lúpeže podľa § 234 odsek 1, odsek 2 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, za čo mi bol uložený podľa § 234 odsek 2 Trestného zákona a § 35 odsek 3 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov so zaradením na výkon uloženého trestu do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.“.

Sťažovateľ tvrdí, že „konaním a postupom Okresného súdu v Nitre, jeho rozsudkom zo dňa 28. 03. 2011, sp. zn. 33 T/33/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 19. 07. 2012, sp. zn. 4 To/35/2012-903 v súvislosti s vykonávaním dokazovania, hodnotením jeho výsledkov a následnom rozhodovaní o mojej vine a treste boli porušené moje ústavné a základné ľudské práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1, ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“.

3. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol: „V súvislosti s konaním pred Okresným súdom v Nitre, č. k. 33 T/33/2009, kedy bolo dňa 28. 03. 2012 rozsudkom rozhodnuté o mojej vine a bol mi uložený trest odňatia slobody, došlo podľa môjho názoru k porušeniu

čl. 6 ods. 1, ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže sa rozhodlo o mojej vine zo spáchania trestného činu uvádzaného v obžalobe napriek tomu, že celá konštrukcia obžaloby stála v podstate na jedinom dôkaze, a to na mojich výpovediach z prípravného konania, ktoré, ako som uviedol v priebehu hlavných pojednávaní som urobil pod nátlakom a vo veľmi zlom psychickom rozpoložení. Od tohto dôkazu sa potom odvíjali aj ostatné úvahy súdu ohľadom mojej viny, na základe ktorých prvostupňový súd dospel k odsudzujúcemu rozsudku, pričom tohto uvažovania a postupu sa následne pridrižoval aj súd druhého stupňa.“

Sťažovateľ je toho názoru, že v jeho prípade nebol zistený skutkový stav veci tak, že o ňom nie sú dôvodné pochybnosti. V tejto súvislosti uviedol, že „počas celého konania na súde prvého stupňa nebol produkovaný ani jeden právne relevantný a nespochybniteľný dôkaz usvedčujúci moju osobu zo spáchania žalovaného skutku. ... spôsob vykonaného dokazovania a jeho následného vyhodnotenia bol bezpochyby v rozpore so základnými zásadami trestného konania. Mám za to, že ani jeden z vykonaných dôkazov jednoznačne a nad všetky pochybnosti nepreukazuje, že som sa dopustil skutkov, z ktorých som obžalovaný. Ani jedna zo svedeckých výpovedí uskutočnených v prípravnom konaní nemohla byť vzhľadom na nemožnosť ich verifikovania a existujúce rozpory priamym podkladom na podanie obžaloby a následného odsudzujúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa ohľadom skutku.“

Sťažovateľ síce v sťažnosti sám pripustil, že sa v prípravnom konaní ku skutku priznal, je však podľa neho nepochopiteľné, že pri hodnotení dôkazov v odôvodnení rozsudku okresný súd neprikladal absolútne žiadnu váhu a dôležitosť jeho vtedajšiemu rozpoloženiu, ktoré trvalo dlhšie časové obdobie, a práve naopak, „hodnotenie dôkazov a následné rozhodnutie a jeho odôvodnenie sa v tomto smere javí ako absolútne v môj neprospech a jednostranne predpojaté voči mojej osobe“.

4. Sťažovateľ ďalej v sťažnosti vyjadril presvedčenie, že „vykonaným dokazovaním, najmä výpovedami obžalovaných tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom nebolo jednoznačne preukázané, že skutok sa stal spôsobom popisovaným v obžalobe krajského prokurátora. ... Tým, že na základe jediného priameho dôkazu pochádzajúceho len od jednej osoby, ktorá bola na trestnom čine zúčastnená len ako jeho obeť, som bol tak

súdom prvého ako aj druhého stupňa uznaný vinným, boli hrubým spôsobom porušené moje ústavné a základné ľudské práva.“

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva a slobody sťažovateľa L. Kollára, najmä podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1, ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli postupom a rozhodnutím Okresného súdu v Nitre zo dňa 28. 03. 2011, sp. zn. 33 T/33/2009 a postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Nitre zo dňa 19. 07. 2012, sp. zn. 4 To/35/2012-903, porušené.

2. Okresný súd v Nitre a Krajský súd v Nitre sú povinní nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 323,49 Eur (za dva úkony právnej pomoci vrátane 20 % DPH podľa ust. § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov + 2 x 7,63 Eur režijný paušál vrátane 20 % DPH) do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

3. Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde sa ruší právoplatné rozhodnutie Okresného súdu v Nitre zo dna 28. 03. 2011, sp. zn. 33 T/33/2009 a právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo dna 19. 07. 2012, sp. zn. 4 To/35/2012-903 zo dňa a vec sa vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

4. Ústavný sú SR priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu vo výške 1.000,- €, ktorú mu je povinný zaplatiť Okresný súd v Nitre a peňažnú sumu vo výške 1.000,- €, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd Nitra, a to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, podľa § 56 ods. 4, ods. 5 zákona o ústavnom súde.“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

11. Podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len preto, že nie je schopný dodržať zmluvný záväzok.

12. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

14. Podstatou sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a porušenie zásady prezumpcie nevinny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie základných práv podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru postupom a rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 33 T/33/2009 z 28. marca 2011 a postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 4 To/35/2012 z 19. júla 2012, na základe ktorých bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania trestného činu lúpeže, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní sedem rokov. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd svojím postupom a rozhodnutím, nadväzujúc na konanie a rozhodovanie okresného súdu, definitívne poprel jeho základné ústavné garancie tým, že sa nedostatočným spôsobom zaoberal dôvodmi jeho odvolania a považoval za dostačujúce a právne relevantné tak z hmotnoprávneho, ako aj procesnoprávneho hľadiska konania v podstate len nepriame dôkazy a len jediný priamy dôkaz – jeho výpoveď v prípravnom konaní, napriek tomu, že žiadne iné dôkazy podľa sťažovateľa nenasvedčovali tomu, že sa skutku dopustil tak, ako to bolo uvádzané v obžalobe.

**K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy,
základných práv podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2
dohovoru postupom a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 33 T/33/2009
z 28. marca 2011**

15. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri

predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 443/2011).

16. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04, II. ÚS 443/2011).

17. Proti namietanému rozsudku okresného súdu sp. zn. 33 T/33/2009 z 28. marca 2011 podal sťažovateľ odvolanie ihneď po jeho vyhlásení, a to proti všetkým výrokom napadnutého rozsudku, ako aj proti konaniu predchádzajúcemu napadnutému rozsudku. O podanom odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 To/35/2012 z 19. júla 2012.

18. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok okresného sp. zn. 33 T/33/2009 z 28. marca 2011, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomu bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľ aj využil), a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy, základných práv podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 To/35/2012 z 19. júla 2012

19. Ústavný súd vo vzťahu k namietanému rozsudku krajského súdu konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky. Preto, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

20. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 71/2010).

21. Podľa právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú, alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu (podobne sp. zn. PL. ÚS 3/98).

22. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal 12. decembra 2012 proti namietanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 To/35/2012 z 19. júla 2012 dovolanie, o ktorom bude rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dovolacom konaní. Sťažovateľ teda využil účinný právny prostriedok nápravy, ktorý mu právny poriadok poskytuje. Ústavný súd zistil, že ku dňu predbežného prerokovania tejto sťažnosti, najvyšší súd o podanom dovolaní sťažovateľa nerozhodol.

23. Sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva súdne orgány (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné. Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľa pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov.

24. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, II. ÚS 196/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je táto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie ústavnej sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

25. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť proti namietanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 To/35/2012 z 19. júla 2012 odmietol ako predčasne podanú pre nedostatok právomoci podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2013